

Doel: vast stellen doelgroepomschrijving in projectgroep en daarna in BO GGZ.

Doelgroep

De ketenveldnorm is een zorgstandaard voor mensen met GGZ- en/of LVB- problematiek en bijkomende problematiek zoals een verslaving, die daardoor gedrag vertonen dat schadelijk is voor de samenleving. Deze ketenveldnorm ziet specifiek toe op mensen die geen strafrechtelijke titel (meer) hebben, onder 'reguliere' financieringsstromen vallen maar wel een forensisch behandel- en begeleidingsklimaat met forensische expertise nodig hebben.

De doelgroepomschrijving wordt samen met de projectgroep vorm gegeven. De omschrijving is tot stand gekomen door de landelijke definitie van de doelgroep te vergelijken met de persoonsgerichte aanpakken op vergelijkbare doelgroepen die er zijn in Amsterdam Amstelland. De elementen van de omschrijving dienen niet allemaal als inclusiecriteria waaraan personen moeten voldoen om in de ketenveldnorm te kunnen instromen. De daadwerkelijke inclusiecriteria worden pas later geformuleerd, hierbij zal mogelijk wel worden gekeken naar onderdelen van de doelgroepomschrijving. Deze doelgroepomschrijving heeft als doel om goed te definiëren voor wie de ketenveldnorm is.

Nadat de analyse van de verschillende persoonsgerichte aanpakken op vergelijkbare doelgroepen is besproken in de projectgroep van juni 2020 stelt het projectteam de volgende omschrijving voor:

- Personen van 18 jaar en ouder
- Personen met psychische aandoening, NAH of LVB.
- Er is sprake van multiproblematiek waarbij het reguliere zorg niet succesvol is.
- Personen hebben recent delicten gepleegd.
- Personen zijn gevaarlijk en/of agressief ten gevolge van stoornis. Dit gevaar is vastgesteld doormiddel van een risico taxatie instrument.
- Er is of was een dwang kader - WVGGZ of Forensisch
- Sprake van gedragsproblemen (door stoornis)
- Zij zijn regelmatig gedetineerd geweest, hebben op basis van een forensische titel of verplichte GGZ in een kliniek gezeten, hebben een ISD-maatregel of soms tbs-maatregel gehad.
- Reclasseringstrajecten zijn vaak niet positief afgerond.
- Een stabiele woonsituatie is erg lastig te creëren. Zij wisselden de afgelopen jaren vaak van woon- of verblijfplek: kliniek, een zelfstandige woning of een woning met ambulante ondersteuning/een beschermde woonvormen naar opvang door familie, de nachtopvang of dakloosheid. Zij vertrekken vrijwillig bij een woonvoorziening, worden uitgezet omdat ze afspraken niet nakomen, voor overlast zorgen of (dreigen met) gewelddadig gedrag.

De analyse van de persoonsgerichte aanpakken op vergelijkbare doelgroepen in Amsterdam Amstelland is in de volgende paragraaf te vinden.

(Ingeschatte) aantallen:

Om te weten hoeveel mensen voldoen aan de deze omschrijving is een uitvraag bij politie, GGZ en de gemeente gedaan. De politie heeft aangegeven dat zij geen concrete aantallen kunnen

noemen omdat de doelgroep definitie andere indicatoren omvat dan waarop zij monitoren. Deze casussen zitten wel bij politie mensen 'in hun hoofd', maar zijn niet uit systemen te krijgen.

Om te werken met meer dan alleen schattingen is het voorstel om onderzoeksbureau Significant te laten onderzoeken hoeveel mensen er potentieel aan deze omschrijving voldoen en hoeveel hiervan al in een aanpak ondergebracht zijn.

Analyse persoonsgerichte aanpakken op vergelijkbare doelgroepen:

De ketenveldnorm is er voor een doelgroep die vaak al bekend is, soms al in een persoonsgerichte aanpak. Op basis van de doelgroepomschrijving uit de landelijke handreikingen is een eerste vergelijking gemaakt met persoonsgerichte aanpakken in Amsterdam die zich op vergelijkbare doelgroepen richten. Zo ontstaat inzicht in de toegevoegde waarde en overlap die de ketenveldnorm in de context van de regio Amsterdam Amstelland heeft.

1.1.1 Analyse ketenveldnorm ten opzichte van bestaande aanpakken

Voor deze analyse is gekeken naar de volgende aanpakken:

- PGA Verwarde Verdachten
- Psychiatrisch Patiënten Potentieel Gevaarlijk – 3PG
- AcVZ Loket

Een beschrijving van de aanpakken is te vinden in bijlage 1.

Naast deze aanpakken wordt momenteel ook de aanpak overlast veelplegers ontwikkeld in Amsterdam. Dit is een aanpak voor personen die stelselmatig overlast veroorzaken, waarbij herhaaldelijk verbodsbepalingen van de APV (Algemene Plaatselijke Verordening) overtreden worden. De daadwerkelijke criteria voor deze aanpak worden nog ontwikkeld, maar de verwachting is dat hier ook personen in zitten die overlap hebben met de doelgroep van de Ketenveldnorm. Doordat de aanpak nog wordt ontwikkeld, is deze nog niet meegenomen in de analyse.

Analyse aanpakken & de ketenveldnorm

Om de vraag te beantwoorden hoe de ketenveldnorm zich verhoudt tot bestaande aanpakken, staat hieronder een aantal aspecten van aanpakken. Per aspect is aangegeven of bestaande aanpakken dit eisen (bv als instroomcriteria) of de mogelijkheid bieden (het is geen exclusiecriteria).

Doelgroep	KVN	VV	3PG	AcVZ Loket
Kenmerk	Psychische aandoening, NAH of LVB, regulier helpt niet	Verward gedrag en misdrijf	Psychiatrische stoornis, niet in zorg, dreigend gevaar	Vastlopen in reguliere processen, casuïstiek op het snijvlak van veiligheid en zorg

Er moet sprake zijn van As 1	-	-	+	-
Aanpak richt zich ook op personen met enkel As 2	+	+	-	+
Personen hebben recent delicten gepleegd	n.t.b.	+	-	-
Vindplaats	GGZ/VG	Politie	GGZ/politie/VV	Divers
Gevaarlijk en/of agressie ten gevolge van stoornis	+	-	+	-
Er is of was een dwang kader - WVGZ of Forensisch	+	-	+/-	-
Sprake van gedragsproblemen door stoornis	+	-	+	-
Regie				
Regie vorm	n.t.b.	intensief	coördinerend	proces
Duur van de regie	min. 2 jaar	min. 1 jaar	min. 1 jaar	min. 3 maanden
Doel van de regie	Langdurig stabiel krijgen	Recidive verminderen, risico's eerder signaleren, (forensische) zorgtrajecten effectiever inzetten, perspectief van de personen zelf verbeteren	dreiging verminderen door persoon (terug) in zorg te krijgen	Procesregisseurs helpen om weer beweging in de casus te krijgen

De ketenveldnorm heeft geen doelgroep die volledig in de bestaande aanpakken wordt bediend. De bestaande aanpakken zijn op specifieke personen met verward gedrag en een veiligheidsrisico gericht, de ketenveldnorm is breder geformuleerd. Qua doelgroep lijkt de beschrijving van de ketenveldnorm het meest op 3PG. Dit betekent overigens niet dat personen vergelijkbaar met de ketenveldnorm doelgroep niet in de aanpakken Verwarde Verdachten of bij het AcVZ loket zitten. Dat zitten ze wel, er wordt alleen niet op geselecteerd. De ketenveldnorm boort mogelijk een bredere/nieuwe doelgroep aan waar het gaat over personen met alleen een As2-stoornis en potentieel gevaar.

De vervolgvraag is of de ketenveldnorm daar waar overlap is met bestaande aanpakken een specifieke meerwaarde heeft ten opzichte van deze aanpakken. Bij de PGA Verwarde Verdachten is er intensieve regie op het totaal van zorg, straf en sociaal domein, dus daarop is geen meerwaarde voor de ketenveldnorm. Eén van de doelen is echter het verminderen van recidive en als er niet meer gepleegd wordt, stroomt iemand uit. Als iemand dan nog steeds niet in een stabiele situatie zit (veel in en uit zorg bijvoorbeeld, vaak uit beeld, met risico op verslechteren) blijft de zorgelijke situatie en het mogelijke risico bestaan. De ketenveldnorm kan in dat geval uitkomst bieden.

De regie van 3PG is coördinerend met als beoogde uitkomst dat de persoon naar zorg wordt toegeleid en de dreiging vermindert. Echter is deze aanpak specifiek gericht op personen met een As1 stoornis waarbij het gevaar wordt veroorzaakt door het gedrag dat voortkomt uit deze stoornis. De Ketenveldnorm kan uitkomst bieden omdat die doelgroep breder gedefinieerd kan worden. Voor personen met een As2 stoornis of personen die zijn toegeleid naar zorg maar langdurige en intensieve begeleiding nodig hebben, kan de ketenveldnorm meerwaarde hebben. Ook de langdurige betrokkenheid van het levensloopteam in de ketenveldnorm is uniek ten opzichte van 3PG, dat afschaalt wanneer iemand in zorg is en niet langer gevaarlijk. Zo is in de ketenveldnorm de continuïteit van zorg langer zeker te stellen.

Het loket levert kortdurende procesregie om de bestaande professionals weer in controle van de casus te brengen. Het is denkbaar dat toeleiding naar de ketenveldnorm voor sommige personen in regie van het loket overwogen wordt.

Conclusie

- Personen die voor de Ketenveldnorm in aanmerking komen, zijn te vinden bij zowel 3PG, PGA Verwarde Verdachten en het AcVZ Loket en ook daarbuiten, zoals bij de aanpak overlast veelplegers i.o. Mogelijk heeft een deel van deze personen meer baat bij de ketenveldnorm dan bij de regie in de bestaande aanpak. Er kan dus een stroom ontstaan van bestaande aanpakken naar ketenveldnorm.
- Personen die niet behandelbaar zijn (samengevat als As2), maar wel gevaarlijk/ agressief zijn, passen nu nog enkel bij PGA Verwarde Verdachten, mits zij voldoen aan de instroomcriteria van deze PGA. Ook kunnen deze personen in regie komen bij het loket AcVZ. Mogelijk kunnen deze personen ook instromen bij de Aanpak Overlast veelplegers die nu nog wordt ontwikkeld. Voor personen met enkel een As2 stoornis en agressief gedrag, kan de Ketenveldnorm een uitkomst bieden.

De bestaande persoonsgerichte aanpakken hebben elementen die gebruikt kunnen worden bij het ontwerp van de ketenveldnorm (over regie voeren en toeleiding). Zo wordt de implementatie van de ketenveldnorm versimpeld.